

jaarverslag 1982

jaarverslag

over het dertigste boekjaar
van 20 december 1981
tot en met
18 december 1982

COÖPERATIEVE
ZUIVELINDUSTRIE

NOVAC w.a.
opgericht 19 november 1953

Inhoud

Samenstelling bestuur, commissie en directie	3
Samenstelling ledenraad	4
De leden	6
De ledenvergaderingen	8
De duurzame bedrijfsmiddelen	9
De arbeid	9
De grondstof	10
Het resultaat	11
Gecombineerde balans en exploitatierekening	12
Balansverklaring	27
Accountantsverklaring	28
Bijlage I	29
Overzicht aanvoer en aanwending	
Bijlage II	30
Overzicht sinds 1953	
Bijlage III	31
Erelijst kwaliteitsleveranciers	
Bijlage IV	33
C.C.F. en Frico in 1982	
Bijlage V	35
De voorschotnoteringen	

BESTUUR:

		aftr.:
W. van Dijk, voorzitter	Rutten	1984
P. A. M. Verschure, sekretaris	Ens	1986
J. Maat, vice-voorzitter	Giethoorn	1985
J. Heida	Lelystad	1983
J. P. Lugtenberg	Basse	1983
B. M. v. d. Veen	Spanga	1984
S. Schilstra	Follega	1985
E. van Ittersum	Biddinghuizen	1986
H. Robaard	Tuk	1987
J. A. de Boer	Baarlo	1987

KONTROLE-KOMMISSIE:

A. J. de Boer	Delfstrahuizen	1983
P. G. van Geel	Tollebeek	1984
W. Hofman	Zuidveen	1985
A. J. T. Gras	Kuinre	1986
J. P. M. Verschure	Langelille	1987

DIREKTEUR:

H. Westenbrink	Nijensleek

ADJUNKT-DIREKTEUREN:

J. Hiemstra	Tuk
E. de Jonge	Oosterzee

LEDENRAAD PER 19 DECEMBER 1982:

aftr.:			aftr.:		
H. J. Dijk	Luttelgeest	1983	P. M. Voragen	Tollebeek	1986
P. G. van Geel	Tollebeek	..	W. Lenting	Bant	..
K. Geertsema	Tollebeek	..	H. Heineke	Ens	..
J. Haarman	Rutten	1984	A. Hidding	Rutten	..
C.C.A.M. Backx	Rutten	..	P. G. Blaauw	Luttelgeest	1987
G. Slot	Creil	..	A. P. Matthijssen	Rutten	..
H. v. d. Berg	Marknesse	..	H. Rietkerk	Luttelgeest	..
F. Benedictus	Ens	..	L. T. M. Vergeer	Luttelgeest	..
W.E.M.v.Wesemael	Kraggenburg	..	J. Pol	Ens	..
J. Meinders	Nagele	1985	J. de Jong	Rutten	..
A. v. d. Burgwal	Ens	..	De Staat der Nederlanden		1988
P. de Jong	Ens	..	J.S.M. de Sain	Espel	..
J. te Rietstap	Tollebeek	..	H.J.M. Matthijssen	Kraggenburg	..
J.C.M. Ruyter	Ens	..	H. Nijdam	Marknesse	..
J. Zonderland	Espel	..	H. W. v. d. Wal	Creil	..
J. Goed	Luttelgeest	1986	P.H.J. Hazenberg	Bant	..

aftr.:			aftr.:		
A. J. de Boer	Delfstrahuizen	1983	W. W. Brouwer	Lemmer	1986
J. Fekken	Delfstrahuizen	..	K. Jongasma	Bantega	1987
P. de Haan	Oosterzee	1984	F. Dijkstra	Delfstrahuizen	..
J. v. d. Stouwe	Oosterzee	..	J. J. Zijlstra	Echten	..
R. Kootstra	Bantega	..	C. Breimer	Oosterzee	1988
E. J. Slump	Echten	1985	H. Brouwer	Bantega	..
F. W. Holtrop	Bantega	..	C. Rijpkema	Echtenerbrug	..
J. R. de Boer	Oosterzee	1986	M. v. d. Bijl	Bantega	..

aftr.:			aftr.:		
M. Brandsma	Scherpenzeel	1983	S. Bron	Munnekeburen	1986
J. C. Witteveen	Munnekeburen	..	J. v. d. Woude	Oldelamer	..
M. Oosting	Oldelamer	1984	S. Thomas	Nijetrijne	1987
W. de Haan	Oldelamer	..	G. Kraak	Langelille	..
W. van Hilten	Munnekeburen	..	K. Slik	Oldelamer	..
N. Benedictus	Spanga	..	M. Schaap	Scherpenzeel	1988
J. Meuleman	Langelille	1985	J. J. C. Aerts	Spanga	..
H. Pelleboer	Oldelamer	..	F. Heida	Oldelamer	..

aftr.:			aftr.:		
P. Doeve	Ossenzijl	1983	M. J. Verhoef	Blankenham	1986
D. G. Rypkema	Kuinre	..	G. Miggels	Blokzijl	..
J. Hakvoort	Blankenham	1984	R. Berger	Scheerwolde	..
J. Lok Nzn.	Wetering	..	J. Roetman	Kampen	..
K. T. de Boer	Blokzijl	..	C. J. Weijs	Blankenham	1987
W. van Dalfsen	Genemuiden	1985	H. de Lange	Nederland	..
L. Buis	Blankenham	..	R. Meijer	Blokzijl	..
G. Huisman	Blokzijl	..	H. Weijs	Blankenham	1988
			A.A.T. de Vries	Kuinre	..

aftr.:			aftr.:		
F. H. Brandsma	Steenwijk	1983	J. K. F. Gaal	Baars	1986
R. J. J. Gras	Tuk	..	S. de Vries	Nijensleek	..
R. P. Verbeek	Oldemarkt	..	J. E. Boltjes	Basse	..
J. J. Muurlink	Oldemarkt	..	R. Veurman	Steenw.wold	1987
H. J. A. Hof	Steenw.wold	..	R. Diphoorn	Zuidveen	..
G. Jager	Giethoorn	1984	S. v. d. Wouden	Willemsoord	..
G. Thomas	Eesveen	..	C. Bijkerk	Scheerwolde	..
Jac. Bennen	Zuidveen	..	S. Veenstra	Steenw.wold	..
R. Dijkhuizen	Frederiksoord	..	H. Weijs	Scheerwolde	..
A. R. Eleveld	Eesveen	..	J. A. B. Bomers	Eesveen	..
G. Jousma	Nijensleek	1985	E. T. ten Bosch	Frederiksoord	1988
H. Groen	Giethoorn	..	J. Ram	Ossenzijl	..
W. Westerbeek	Giethoorn	..	R. J. Schoemaker	Kallenkote	..
T. Driesen	Scheerwolde	..	S. K. Hornstra	Eesveen	..
J.A.B. v.d. Vegt	Oldemarkt	..	J. Slagter	Blesdijke	..
K. Eikelboom	Scheerwolde	1986	E. H. Smale	Willemsoord	..
W. Fledderus	Nijensleek	..	R. K. Winters	Giethoorn	..

aftr.:			aftr.:		
Joh. de Jong	Swifterbant	1983	P. A. Traa	Zeewolde	1986
G. IJff	Lelystad	..	J. J. Bredenoort	Zeewolde	..
W. T. Hogendoorn	Lelystad	..	W. Noome	Biddinghuizen	1987
K. Schoone	Swifterbant	..	K. van Dijk	Zeewolde	..
J.A.M. v. Dongen	Lelystad	1984	J. Broertjes	Zeewolde	..
J. de Groot	Lelystad	..	N. v. d. Knaap	Zeewolde	..
Th. W. Vendrig	Lelystad	..	H. D. Bosma	Lelystad	..
C. Wagemakers	Dronten	1985	W.G.C. van Wijk	Lelystad	..
G. K. van Bon	Dronten	..	W. v. d. Ven	Dronten	1988
A. A. v. d. Linden	Lelystad	..	G. J. Nagelhout	Elburg	..
C. J. Haanstra	Dronten	1986	J. v. d. Vliet	Biddinghuizen	..
W. Sipkema	Swifterbant	..			

De Leden

In de volgende overzichten zijn de namen vermeld van de veehouders voor wie het lidmaatschap is geëindigd en de namen van degenen die als lid zijn toetreden.

Overleden zijn:	
H. Brugge	Spanga
J. Kooi	Kuinre
A. Kooi	Scherpenzeel
M. Hakvoort	Urk
A. G. Nijholt	Munnekeburen

Het bestuur heeft in de vergadering van 2 september 1982 te Oosterzee krachtens de artikelen 8 sub c en 11 van de statuten besloten tot opzegging van het lidmaatschap van de volgende veehouders:

G. Dedden	Rutten	T. v.d. Horst	Tollebeek
J. A. Keukenmeester	Creil	A. J. Dekkers	Espel
P. A. Peters	Luttelgeest	K. Kasper	Ens
A. Hanse	Emmeloord	N. E. de Boer	Luttelgeest
K. Maris	Ens	D. Daniëls	Marknesse
H. Nijdam	Marknesse	Th. A. Schotman	Ens
M. Y. Galema	Marknesse	A. J. v. d. Brandt	Tollebeek
V. Holtrop	Heerenveen		
W. Aalbers	Giethoorn	L. Timmerman	Wetering
B. A. Bakker	Blankenham		
J. A. Boerkamp	Giethoorn	A. P. Molenaar	Giethoorn
K. de Wagt	Steenwijk	D. Timmerman	Eesveen
D. Kuiper	De Pol	H. H. Linthorst	Tuk
R. Schipper	Steenwijk	J. T. Tiel-Groenestege	Steenwijkerwold
H. v. Dorsten	Zuidveen	C. Weemstra	Paasloo
H. Mandemaker	Giethoorn	J. Miggels Jzn.	Blokzijl
R. A. v. d. Vegt	Paasloo	F. Pereboom	Eesveen
A. Veurman-Steenbeek	Paasloo		
G. A. M. Claassen	Dronten		

In dit verslagjaar zijn de volgende nieuwe leden ingeschreven:

N. C. M. Gebbink	Creil	D. Klijnstra	Rutten
Th. A. M. Schotman	Ens	A. J. M. Oerlemans	Bant
J. P. A. Peters	Luttelgeest	H. H. Tubben	Rutten
S. S. M. Galema	Marknesse	C. H. v. d. Vegte	Marknesse
H. Nijdam	Marknesse	A. de Gorter	Ens
B. Hakvoort-Stoel	Urk	H. v. d. Wal	Tollebeek
M. Kroes	Bantega	G. Keulen	Follega
P. Oosten	Echtenerbrug	T. Berger	Bantega
G. Nijholt-Dijkstra	Munnekeburen	A. L. Brandsma	Scherpenzeel
P. de Olde	St. Jansklooster	H. Holtland	Blankenham
F. Rodermond	Belt Schutsloot	L. de Goede	Belt Schutsloot
J. de Vries	Giethoorn	K. Hoorn	Giethoorn
J. P. van Dijk	Kuinre	H. Timmerman	Blokzijl
A. Driesen	Blokzijl		
R. Diphooorn	Onna	J. J. de Wagt	Steenwijkerwold
H. J. Linthorst	Steenwijkerwold	P. C. Molenaar	Giethoorn
J. Slagter	Blesdijke	H. J. M. Helmers	Giethoorn
G. Bijkerk	Paasloo	A. Weemstra	Paasloo
T. Weemstra	Paasloo	G. Mandemaker	Giethoorn
G. Hop	De Pol	J. de Vries	Willemsoord
P. de Vries	Willemsoord		
K. Oordt	Dronten	P. M. C. van Groesen	Dronten

Uit deze overzichten blijkt dat voor 39 veehouders het lidmaatschap is geëindigd en dat 42 nieuwe leden tot de vereniging zijn toegetreden. Het aantal leden is daarmee op 949 gekomen.

Ledenvergaderingen

De algemene ledenvergadering is dit jaar gehouden op 16 februari in Emmeloord. De bijeenkomst is bijgewoond door 230 leden en enkele genodigden. In zijn openingswoord heeft de voorzitter de vergadering onder meer geïnformeerd over de vorderingen in de besprekingen die gevoerd zijn met het doel om te komen tot één gemeenschappelijke exploitatie van de fabrieken van de Frico-deelgenoten. Tijdens het huishoudelijke deel van de vergadering zijn de namen bekend gemaakt van de leden die door de desbetreffende commissies kandidaat zijn gesteld in de vakatures die aan het eind van dit verslagjaar zijn ontstaan in het bestuur en de commissie voor de kontrôle van de administratie. De door het bestuur gestelde kandidaten voor het lidmaatschap van de ledenraad zijn bij akklamatie benoemd. De aanwezige leden zijn verder uitvoerig ingelicht over de gang van zaken bij de eigen onderneming en bij Frico en C.C.F. Na de middagpauze is door de heer de Paepe, landbou wattaché van België te Den Haag, een causerie gehouden die zeer in de smaak is gevallen.

Op 14 juni is in Emmeloord een voorlichtingsbijeenkomst over de voorgenomen samenwerking in de Noord-Nederlandse zuivelindustrie gehouden. Buiten het bestuur zijn niet meer dan 180 leden opgekomen en daaronder was een groot aantal ledenraadsleden. Na inleidingen door voorzitter en directeur zijn er veel vragen losgekomen waaruit een grote betrokkenheid van de aanwezigen met de te nemen stappen is gebleken.

De eerste ledenraadsvergadering in dit verslagjaar is gehouden op 29 juni in Emmeloord en bijgewoond door 90 leden van de raad. Zoals gebruikelijk in de zomervergadering zijn de jaarstukken over het verstreken boekjaar behandeld. Na een toelichting door de directeur en beantwoording van de gestelde vragen heeft de raad de jaarstukken over het boekjaar 1981 zoals die waren vastgesteld door het bestuur goedgekeurd.

Vervolgens is het voornaamste punt op de agenda van deze vergadering behandeld en wel de machtiging van het bestuur tot het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met de Frico en de andere Frico-deelgenoten. In eerste instantie zijn door de voorzitter de achtergronden geschetst die geleid hebben tot het vragen door het bestuur van deze machtiging. Daarna heeft de directeur met behulp van lichtbeeldprojecties de raad geïnformeerd over onder meer de interne organisatie van de andere deelnemende verenigingen, de argumenten die pleiten voor een vérgaande integratie, de voorgestelde organisatiestructuur van de nieuwe organisatie en de afspraken die zijn gemaakt met betrekking tot zaken als de betaling van de voorschotmelkprijs, de vorming van ledenkapitaal, de tankmelktoeslag en diverse verenigingszaken. De inleidingen van voorzitter en directeur hebben geleid tot een groot aantal vragen vanuit de vergadering die merendeels tot bevrediging zijn beantwoord. De raad heeft vervolgens het bestuur de gevraagde machtiging verleend met 87 stemmen vóór en 3 tégen.

De vergadering is hierna nog beknopt ingelicht over de aktuele gang van zaken in de zuivelindustrie waarbij vooral naar voren is gebracht dat de afzet van de verschillende produkten geleidelijk aan minder vlot is gaan verlopen.

De tweede gewone vergadering van de ledenraad is dit jaar gehouden op 22 november in Emmeloord. 93 leden hebben toen acte de présence gegeven. In deze bijeenkomst zijn de leden H. Robaard te Tuk en J. A. de Boer te Baarlo gekozen als bestuurslid en is het lid J. P. M. Verschure te Langelille aangewezen als lid van de kontrôlekommissie. Verder zijn voorraadopnamekommissies aangesteld evenals verkiezingskommissies voor kandidaatstelling in komende vakatures.

De raad is verder op de gebruikelijke wijze ingelicht over de gang van zaken in de bedrijfstak, in de eigen onderneming en bij de topcoöperaties.

In het najaar zijn de leden met hun echtgenoten in de gelegenheid gesteld een bezoek te brengen aan de gerenoveerde fabriek te Oosterzee. Velen hebben daarvan gebruik gemaakt en hebben kunnen constateren dat dit bedrijf nu weer up to date ingericht is.

Duurzame bedrijfsmiddelen

De renovatie van de fabriek in Oosterzee is dit jaar afgesloten met de opstelling van de vorm- en vulapparatuur voor kaas; eind juli is die in gebruik genomen. Door het aanbrengen van gevelbeplating is het oorspronkelijke gebouw aangepast aan het uiterlijk van de nieuwbouw.

In de fabriek in Tuk is in het ketelhuis een nieuwe economiser geplaatst en is in de voormalige bussonvangst een reinigingsinstallatie voor de rijdende melkontvangsten opgesteld.

In de kaasfabriek is verder gewerkt aan de ombouw naar een hogere uurcapaciteit. Er zijn een vijftal nieuwe wrongelbereiders aangeschaft alsmede uitpakapparatuur en een vatenwasmachine. Met de installatie van de bijbehorende leidingnetten en regelapparatuur is een begin gemaakt. Voor de procesbegeleiding is een nieuwe tafelcomputer aangekocht.

In de poederfabriek in Tuk is een warmtewisselaar vervangen.

Van de gemeente Steenwijk is een stuk grond aangekocht waardoor het omliggende terrein rond de fabrieksgebouwen nu volledig ons eigendom is.

Ten behoeve van de tankservicedienst zijn twee bestelauto's aangeschaft. Er zijn dit jaar achttien boerderijtanks gekocht waarvan drie gebruikte.

In dit verslagjaar is een woning in Tuk afgestoten. Verder zijn eenendertig boerderijtanks verkocht alsmede oude apparatuur uit de fabriek in Oosterzee.

Uit de poederfabriek is een warmtewisselaar afgevoerd.

Een volledig overzicht van investeringen en desinvesteringen is vermeld in de toelichting op de jaarstukken verderop in dit verslag.

De arbeid

De arbeidskosten zijn ten opzichte van het voorgaande boekjaar gestegen met 10.7%. De loonsom is met 3.5% aanmerkelijk minder opgelopen. Omdat het aantal medewerkers iets is gedaald is de loonsom per hoofd evenwel met 6.6% toegenomen. De forse stijging van de arbeidskosten wordt veroorzaakt door de stijging van de sociale lasten met 20.5%. Daardoor is deze kostenpost uitgedrukt in de loonsom dit jaar gekomen op 84.9% daarvan tegen 72.9% in 1981. De oorzaak van deze ontwikkeling is gelegen in nieuwe pensioenovereenkomsten die in dit verslagjaar in werking zijn getreden.

Er zijn in dit jaar zeven overlegvergaderingen met de ondernemingsraad gehouden. Het belangrijkste onderwerp dat aan de orde is gekomen is ongetwijfeld de adviesaanvraag van de direktie aan de ondernemingsraad met betrekking tot de noordelijke samenwerking geweest. De raad bleek in principe akkoord te kunnen gaan maar heeft in eerste instantie toch geen positief advies afgegeven omdat met name de sociale paragraaf onvoldoende ingevuld zou zijn. Nadat in de loop van het jaar nader overleg tussen de voorlopige direktie van „Noord-Nederland” en de vakbonden tot verduidelijking had geleid heeft de ondernemingsraad zich tenslotte in december positief opgesteld ten aanzien van de noordelijke samenwerking.

In de overlegvergaderingen zijn verder de gebruikelijk onderwerpen aan de orde geweest zoals de verslagen van de veiligheidskommissies, de jaarstukken over het boekjaar 1981, de gang van zaken in de onderneming en het ziekteverzuim, dat in dit verslagjaar aanzienlijk verder teruggelopen is: in Oosterzee van 9.8 naar 4.9 en in Tuk van 7.1 naar 4.0 procent.

Er zijn in dit jaar twee jubilea gevierd. Y. Geerlign werkzaam bij de tankservicedienst in Emmeloord is op 15 mei de mijlpaal van vijftig jaar gepasseerd en S. J. de Vries te Oosterzee deed dat op 26 augustus. Ook in dit verslag willen we beide medewerkers nog eens feliciteren en onze waardering uitspreken voor de manier waarop zij in de onderneming functioneren.

Op 1 juni heeft een tweetal medewerkers gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vervroegd uit te treden. Dat zijn R. de Vries en D. Dijkstra die beide in Oosterzee werkzaam zijn geweest. Wij wensen hen nog vele goede jaren.

De grondstof

In dit verslagjaar is door de leden 294.925 ton melk aangeleverd en dat is 14.469 ton of wel 5.2% meer dan in het voorgaande jaar. Het vetgehalte is met bijna 0.03 procentpunt gestegen tot 4.15% maar het eiwitgehalte is evenveel gedaald en gekomen op 3.31%. De eiwit-vet-verhouding is daarmee voor het eerst beneden 0.80 uitgekomen.

Bij de start van de betaling van de melk méé naar eiwitgehalte in 1957 lag de eiwit-vetverhouding op 0.85. In de loop van de jaren is die verhouding geleidelijk teruggelopen; de laatste vier jaar in een versneld tempo wat waarschijnlijk toegeschreven moet worden aan de toenemende invloed van H. F. stieren in de veefokkerij.

Voor een aantal sectoren van de zuivelindustrie en met name voor de kaasfabrieken is dit een ongunstige ontwikkeling. De wettelijke voorschriften ten aanzien van de samenstelling van kaas brengen namelijk met zich mee dat de hoeveelheid van dit produkt die per kilo grondstof kan worden geproduceerd wordt bepaald door het eiwitgehalte van de volle melk. Bij een relatieve daling van het eiwitgehalte wordt niet alleen het rendement van de kaasfabriek nadelig beïnvloed maar moet er ook meer vet aan de grondstof worden onttrokken om tot de juiste samenstelling van de kaas te komen. Dat vet wordt tot boter verwerkt en verhoogt daarmee het toch al structurele overschot van dit produkt. Het is dan ook zaak dat de fokkerij snel aandacht gaat besteden aan de eiwit-vetverhouding in de melk. De zuivelindustrie kan dit stimuleren door het eiwitgehalte zwaar te laten wegen bij het bepalen van de melkprijs.

De kwaliteit van de aangevoerde grondstof is ten opzichte van het voorgaande jaar verder verbeterd. De gemiddelde toeslag die door onze leden is behaald op grond van het onderzoek door het melkcontrôlestation is gestegen van 0.83 cent per kilo in 1981 tot bijna 0.88 cent in het verslagjaar. In de laatste maanden van het jaar is vooral het resultaat van het onderzoek op boterzuurbacteriën in vergelijking met dat uit het stalseizoen '81-'82 aanmerkelijk verbeterd.

Het resultaat

Over het geheel gezien kan 1982 nog als een redelijk gunstig jaar voor de zuivel-industrie worden beschouwd. De waarde van de Nederlandse uitvoer is verder gestegen van f 7.3 miljard in 1981 tot f 7.8 miljard in dit verslagjaar. Die groei is evenwel voornamelijk in de eerste drie kwartalen gerealiseerd. In het vierde kwartaal is de kentering gekomen die zich gemanifesteerd heeft in een teruglopen van de uitvoer naar derde landen van met name boter en boterolie en vol en mager melkpoeder. Parallel daaraan zijn de interventievoorraden weer begonnen te groeien.

De omslag is vooral veroorzaakt door de koopkrachtdaling in een aantal olieproducerende landen die hun inkomsten hebben zien teruglopen door de afnemende vraag naar aardolie en de daarmee gepaard gaande prijsdaling daarvan. Onder handen investeringen in sommige van die landen in veelal infrastrukturele objecten hebben tot betalingsbalansproblemen geleid die op zich aanleiding zijn geworden tot het stoppen dan wel bemoeilijken van de invoer van voedingsmiddelen.

De gemelde ongunstige kentering van de afzetkant is nog versterkt door de ontwikkelingen aan de aanbodzijde. In het laatste kwartaal van dit verslagjaar is de melkaanvoer namelijk relatief hoog geweest met geleidelijk oplopende groeipercentages ten opzichte van 1981. Mee daardoor is tot ver in de herfst de produktie van mager melkpoeder voortgezet en dat is veelal een veeg teken.

De kaasafzet is kwantitatief in dit jaar met een groei van de binnenlandse konsumptie van ruim twee procent en van de uitvoer van vier procent nog redelijk goed verlopen. Wel moet worden opgemerkt dat de afzet in het binnenland in de tweede helft van het jaar is gaan stagneren waarschijnlijk onder invloed van de dalende koopkracht. De te maken prijzen in binnen- en buitenland zijn ronduit teleurstellend geweest als gevolg van felle concurrentie tussen de Nederlandse handelaren en exporteurs onderling. Uit publikaties van het Produktschap voor Zuivel blijkt dan ook dat de geldelijke opbrengst van op kaas verwerkte melk in dit verslagjaar zo'n vijf cent per kilo is achtergebleven bij de resultaten in andere verwerkingssectoren. Omdat in onze onderneming ruim zestig procent van de grondstof op kaas is verwerkt is ons resultaat relatief sterk door de geschetste ontwikkeling beïnvloed.

Van positieve invloed is daarentegen geweest het deelgenootschap van de C.C.F. die de grondstof aangeleverd heeft gekregen tegen de relatief lage kaaswaarde en die mee daardoor ook in dit verslagjaar tot een zeer goed resultaat is gekomen. Ruim veertien procent van de grondstof is door ons naar Leeuwarden doorgeleverd. Voor meer informatie over C.C.F. en ook over de gang van zaken bij de Frico wordt verwezen naar bijlage IV.

Na de forse stijging van de kosten in 1981 ten opzichte van 1980 is er in dit verslagjaar nog slechts een matige groei opgetreden in feite veroorzaakt door de al genoemde arbeidskosten. De energiekosten hebben zich mee in aanmerking genomen de gestegen produktie gestabiliseerd terwijl de kapitaalkosten en ook kosten van stremsel zijn gedaald.

De hierna volgende jaarrekening geeft meer gedetailleerd informatie over de resultaten van dit boekjaar en de financiële positie van de vereniging per 18 december 1982.

**Gecombineerde balans per 18 december 1982
„Novac” w.a. te Tuk en het samenwerkingsverband**

AKTIVA	19 december 1981	
	f	f
DUURZAME BEDRIJFSMIDDELEN		
Terreinen en bedrijfsgebouwen	9.219.506	9.409.451
Woningen	207.420	241.185
Machines en installaties	23.122.452	19.555.883
Transportmiddelen	201.262	291.013
Boerderijtanks	<u>8.489.587</u>	<u>9.220.705</u>
	41.240.227	38.718.237
DEELNEMINGEN	614.420	324.420
LEDENKAPITAAL U/G	7.827.050	7.249.843
VORDERINGEN OP LANGE TERMIJN		
Leningen u/g	2.125	3.125
VOORRADEN SAMENWERKINGS- VERBAND VAN VEEHOUDERS	5.690.076	5.895.375
VORDERINGEN OP KORTE TERMIJN		
Friesche Coöperatieve Zuivel-Export- Vereeniging W.A.	12.083.498	13.663.514
Coöperatieve Condensfabriek „Friesland” W.A.	8.994.578	7.387.313
Detail-afnemers	20.832	1.769
Overige vorderingen en vooruitbetaalde posten	<u>4.185.207</u>	<u>4.004.903</u>
	25.284.115	25.057.499
GELDMIDDELEN	18.045	5.459
	<u>80.676.058</u>	<u>77.253.958</u>

van de coöperatieve zuivelindustrie van veehouders van de vereniging

PASSIVA	19 december 1981	
	/	/
EIGEN VERMOGEN		
Reserve	16.993.085	15.919.992
Vervangingsfonds	<u>1.081.079</u>	<u>1.081.079</u>
	18.074.164	17.001.071
LEDENKAPITAAL O/G	12.642.172	11.536.229
VOORZIENINGEN		
Pensioenen	919.028	461.304
WIR-egalisatierekening	2.065.839	1.692.050
Overige voorzieningen	<u>14.320</u>	<u>14.320</u>
	2.999.187	2.167.674
SCHULDEN OP LANGE TERMIJN		
Leningen o/g	11.948.003	10.665.353
BANKEN IN REKENING-COURANT	9.743.805	8.113.987
SCHULDEN OP KORTE TERMIJN		
Aflossingen leningen o/g	1.007.350	1.110.363
Crediteuren investeringen	957.407	622.160
Overige schulden	<u>7.798.047</u>	<u>8.053.771</u>
	9.762.804	9.786.294
LEDEN VEEHOUDERS		
Slotbetaling 1982	7.421.372	10.835.214
Voorschotten laatste periode 1982	6.522.794	5.959.484
Uitkering vereniging	<u>1.561.757</u>	<u>1.188.652</u>
	15.505.923	17.983.350
	<u>80.676.058</u>	<u>77.253.958</u>

Gecombineerde exploitatierekening over 1982 „Novac” W.A. te Tuk en van het samenwerkingsverband

LASTEN	1981		
	f	f	
BIJKOOP MELK, MELKPRODUKTEN EN HEFFINGEN, TOESLAGEN EN BOETES			
Melk	48.082	—	
Melkprodukten	246.069	241.719	
Heffingen, toeslagen en boetes	6.845.795	6.125.024	
	7.139.946		6.366.743
ARBEIDSKOSTEN			7.557.117
DIVERSE FABRIEKSKOSTEN			
Hulpstoffen en ingrediënten	1.417.970	1.694.244	
Verpakking	528.976	406.135	
Energie, water en indirecte verbruiksmaterialen	5.163.597	4.704.106	
Onderhoud	807.481	928.787	
Belastingen en verzekeringen	175.411	176.509	
Omslagen en contributies	3.551.074	3.270.779	
Beheer, administratie en verkoop	403.599	349.571	
Melkaanvoer door derden	3.118.996	2.853.551	
Diversen	537.424	551.222	
	15.704.528	14.934.904	
Af: vergoeding diverse fabriekskosten	2.650.079	2.715.419	
	13.054.449		12.219.485
KAPITAALKOSTEN			
Afschrijving	4.098.200	3.821.352	
Rentelasten vreemd vermogen	3.076.080	3.314.431	
	7.174.280		7.135.783
RESERVERINGEN			
Toevoeging reserve			1.140.481
			1.073.093
OVERIGE LASTEN			
Verlies verkochte duurzame bedrijfsmiddelen	—	137.770	
Overige lasten samenwerkings- verband van veehouders	107.353	21.156	
	107.353		158.926
SALDO MELKGELD VEEHOUDERS			
Voorschotten	189.866.724	167.693.564	
Bijschrijving ledenkapitaal	1.888.712	1.662.154	
Slotbetaling	13.246.682	16.383.646	
	205.002.118		185.739.364
UITKERING VERENIGING	1.561.757		1.188.652
	243.475.183		221.506.551

van de coöperatieve zuivelindustrie van veehouders van de vereniging

BATEN			1981
	f	f	f
PRODUKTEN			
Aandeel exploitatieCoöperatieve Condensfabriek „Friesland” W.A.	35.524.905	28.552.553	
Aandeel exploitatie Friesche Coöpera- tieve Zuivel-Export-Vereeniging W.A.	205.151.096	189.322.689	
Detailverkoop	1.320.848	1.231.636	
Andere opbrengsten	92.562	95.029	
Voorraadmutaties produkten en grondstoffen	12.098	911.860	
	241.916.385	220.113.767	
DIVERSE OPBRENGSTEN			
VERMOGEN			
Rente ledenkapitaal u/g	666.025	576.613	
Huren en pachten	105.064	73.856	
Overige rentebaten	271.494	355.219	
	1.042.583	1.005.688	
OVERIGE BATEN			
Winst verkochte duurzame bedrijfsmiddelen	18.760	—	
Overige baten samenwerkingsver- band van veehouders	41.413	74.204	
	60.173	74.204	
VRIJVAL WIR-EGALISATIEREKENING	456.042	312.892	
	243.475.183	221.506.551	

Toelichting op de gecombineerde balans en exploitatierekening

ALGEMEEN

Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „Noord-Nederland” B.A.

In de loop van 1982 is door de Friesche Coöperatieve-Zuivel-Export-Vereeniging W.A. (Frico) en haar deelgenoten een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Deze samenwerkingsovereenkomst houdt een economisch volledig geïntegreerde exploitatie in met ingang van het boekjaar 1983, resulterende in gelijk melkgeld voor melk met dezelfde gehalten voor alle betrokken veehouders. In verband hiermede heeft op 18 december 1982 een statutenwijziging van de Friesche Coöperatieve Zuivel-Export-Vereeniging W.A. plaatsgevonden, waarbij ondermeer de naam van die vereniging is gewijzigd in Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „Noord-Nederland” B.A. De leden van de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „Noord-Nederland” B.A. zijn de voormalige deelgenoten van „Frico” - na de statutenwijziging aangeduid als A-leden - en de leden veehouders, aangeduid als B-leden.

Door de ledenvergadering van de Coöperatieve Zuivelindustrie „Novac” W.A. is op 29 juni 1982 besloten om tot de samenwerking binnen de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „Noord-Nederland” B.A. toe te treden.

Om enig inzicht te geven in de financiële positie van het totale samenwerkingsverband is onder „Overige gegevens” de groepsbalans per 19 december 1982 van de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „Noord-Nederland” B.A. opgenomen.

WAARDERINGSGRONDSLAG

De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde tenzij in de toelichting op een balanspost anders is vermeld.

GECOMBINEERDE BALANS

Duurzame bedrijfsmiddelen

	Terreinen en bedrijfsgebouwen	Woningen	Machines en installaties	Transport- middelen	Boerderij- tanks	Totaal 1982	Totaal 1981
Aanschafwaarde							
Ultimo 1981	17.208.626	516.654	32.028.675	565.083	15.935.064	66.254.102	62.451.121
Aanschaffingen in 1982	404.874	882	5.891.967	20.311	531.056	6.847.326	4.605.542
Verkopen in 1982	17.613.500	515.772	37.920.642	585.394	16.466.120	73.101.428	67.056.663
Ultimo 1982	—	35.473	465.522	18.141	377.089	896.225	802.561
Ultimo 1982	17.613.500	480.299	37.455.120	567.253	16.089.031	72.205.203	66.254.102
Afschrijving							
Ultimo 1981	7.799.175	275.469	12.472.792	274.070	6.714.359	27.535.865	24.262.896
Vrijgekomen door verkopen in 1982	—	15.833	421.815	10.713	220.728	669.089	548.383
Ten laste van 1982	7.799.175	259.636	12.050.977	263.357	6.493.631	26.866.776	23.714.513
Ultimo 1982	594.819	13.243	2.281.691	102.634	1.105.813	4.098.200	3.821.352
Boekwaarde ultimo 1982	8.393.994	272.879	14.332.668	365.991	7.599.444	30.964.976	27.535.865
Hierin begrepen voor niet in gebruik genomen duurzame bedrijfsmiddelen (aanschafwaarde)	9.219.506	207.420	23.122.452	201.262	8.489.557	41.240.227	38.718.237
	16.065	—	2.646.710	—	—	2.662.775	1.248.353

De duurzame bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de op deze waarde gebaseerde lineaire afschrijvingen.

De afschrijvingspercentages bedragen per jaar:

Fabrieksgebouwen	4	Zelfrijdende transportmiddelen	20
Woningen	3	Niet-zelfrijdende transportmiddelen	10
Machines en installaties	7	Boerderijtanks	7

In het afschrijvingssysteem zijn geen restwaarden opgenomen. In het jaar van ingebruikneming is de helft van de vermelde afschrijvingspercentages toegepast.

Deelnemingen

De deelneming heeft vrijwel geheel betrekking op een minderheidsdeelneming in het aandelenkapitaal van de Friesland Bank. De deelneming in het aandelenkapitaal van deze deelneming is in het verslagjaar toegenomen met f 2.900.000, waarvan gestort f 290.000. Op deze deelneming rust in totaal een eventuele stortingsverplichting van f 5.400.900.

Ledenkapitaal u/g

Van het ledenkapitaal u/g kan devolgende specificatie worden gegeven:

	f	19-12-1981 f
Coöperatieve Condensfabriek „Friesland" W.A.	4.418.329	3.951.854
Friesche Coöperatieve Zuivel-Export		
Vereeniging W.A.	2.905.919	2.794.980
Geldverzekering FNZ	62.730	63.858
Coöperatieve Stremsel- en Kleurselfabriek W.A.	298.061	298.061
Brandverzekering FNZ	142.011	141.090
	<u>7.827.050</u>	<u>7.249.843</u>

Het ledenkapitaal u/g is niet direct opvraagbaar.

Vorraden samenwerkingsverband van veehouders

De voorraden zijn eigendom van het plaatselijk samenwerkingsverband van veehouders, maar worden gefinancierd door de vereniging.

De grondstoffen en produkten zijn gewaardeerd overeenkomstig de door de Friesche Coöperatieve Zuivel-Export-Vereeniging W.A. vastgestelde prijzen.

De waardering geschiedt op basis van de netto-opbrengst.

Voor engros kaas is de netto-opbrengst evenwel verminderd met het constante deel van de algemene bedrijfskosten ten bedrage van f 232.875, (vorig jaar f 222.842).

De hulpstoffen, ingrediënten en materialen zijn gewaardeerd tegen inkooprijzen, voorzover nodig met inachtneming van een voorziening voor incourantheid.

Van de voorraden kan het volgende overzicht worden gegeven:

	f	19-12-1981 f
Produkten en grondstoffen		
Kaas	4.712.657	4.850.494
Boter	7.297	5.340
Melk	713.056	561.582
Poeder	110	3.348
Andere melkprodukten	1.739	1.997
Totaal produkten en grondstoffen	5.434.859	5.422.761
Hulpstoffen, ingrediënten en materialen	255.217	472.614
Totaal voorraden	5.690.076	5.895.375

Eigen vermogen

Reserve

Het verloop van de reserve was als volgt:

	f	f	1981 f
Stand beginbalans		15.919.992	14.779.511
Vrijval WIR-egaliseringsrekening via exploitatierekening	456.042		312.892
Overige reserveringen t.i.v. exploitatierekening	617.051		827.589
		1.073.093	1.140.481
Stand eindbalans		16.993.085	15.919.992

De toevoeging aan de reserve is geschied ingevolge artikel 36 van de statuten van de vereniging.

Vervangingsfonds

Het vervangingsfonds is vooral bedoeld voor het financieren van de duurzame bedrijfsmiddelen, omdat de afschrijvingen daarin niet meer in voldoende mate voorzien.

Ledenkapitaal o/g

Het verloop van het ledenkapitaal o/g was als volgt:

	f	f	1981	f
Stand beginbalans		11.536.229		10.559.578
Bijschrijving uit melkgeld	1.975.995		1.738.827	
Andere bijstellingen	32.449		19.811	
Overgeboekt	—		44.366	
		2.008.444		1.803.004
Terugbetaald		./. 902.501		./. 826.353
Stand eindbalans		12.642.172		11.536.229

Het ledenkapitaal o/g is niet per jaar opvraagbaar met dien verstande dat in het komende boekjaar de bijstelling van 1972, f 470.139, opvraagbaar wordt. Voor leveranciers waarmee een leveringscontract is afgesloten betreft dit de bijstelling van het boekjaar 1977.

Voorzieningen

Pensioenen

Van de pensioenvoorzieningen heeft f 137.501 betrekking op ingegane pensioenen in eigen beheer. De waardering is geschied op basis van de contante waarde van daarvoor te betalen koopsommen, zoals opgegeven door het „Onderling Pensioenfonds” CV U.A. op basis van een rekenrente van 4½%.

Voorts heeft f 781.527 betrekking op de backservice-rechten voor CAO-personeel. De stand van deze voorzieningen is in overeenstemming met het door het „Onderling Pensioenfonds” CV U.A. op basis van een rekenrente van 7% berekende bedrag.

WIR-egalisierekening

Onder deze voorziening zijn opgenomen de ontvangen en nog te ontvangen uitkeringen uit hoofde van de Wet Investeringsrekening. Deze voorziening is gevormd in verband met verschuldigde desinvesteringsbetalingen bij eventuele vervreemding van de desbetreffende bedrijfsmiddelen binnen de daarvoor gestelde termijnen. De bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening naar gelang de termijn waar binnen, in geval van desinvestering, terugbetaling dient plaats te vinden.

Het verloop van de WIR-egalisierekening was als volgt:

	f	1981 f
Stand beginbalans	1.692.050	1.452.724
Aanspraak	<u>829.831</u>	<u>552.218</u>
	2.521.881	2.004.942
Vrijval in verslagjaar op basis verstrijken terugbetalingstermijn (t.g.v. exploitatierekening)	<u>456.042</u>	<u>312.892</u>
Stand eindbalans	<u>2.065.839</u>	<u>1.692.050</u>

Schulden op lange termijn

Het verloop van de post leningen o/g was als volgt:

Stand beginbalans	f
Nieuw gesloten leningen	10.665.353
	<u>2.290.000</u>
	12.955.353
Af te lossen in 1983	./. 1.007.350
Stand eindbalans	<u>11.948.003</u>

De in 1983 af te lossen bedragen op leningen o/g zijn in de balans opgenomen onder schulden op korte termijn.

Van de leningen o/g kan de volgende specificatie worden gegeven:

Lening van	Stand 18-12-1982	Rente- percentage	Looptijd tot
Onderling pensioenfonds CV U.A.	60.000	8	1 nov. 1987
Idem	450.000	8	1 mei 1986
Idem	400.000	7½	1 mei 1987
Idem	500.000	7¼	1 mei 1988
Idem	2.100.000	9	1 mei 1990
Idem	1.000.000	8¼	1 april 1993
Idem	1.000.000	7 3/8	1 okt. 1993
Idem	3.000.000	10½	1 mei 1996
Idem	<u>2.000.000</u>	10 5/8	15 aug. 1997
	<u>10.510.000</u>		
Onderling Boerenverzekeringsfonds	<u>40.000</u>	8	1 nov. 1987
Coöp. Rabobank Utrecht	<u>271.000</u>	8	30 juni 1985
Friesche Coöp. Zuivel-Export Vereeniging W.A.	<u>515.003</u>	10	30 sept. 1990
Friesland Bank (speciale rekening)	<u>600.000</u>	—	onbepaald
Ledenrekening Munnekeburen	<u>5.000</u>	7¼	onbepaald
Ledenrekening Tuk	<u>7.000</u>	8	onbepaald
Totaal	<u>11.948.003</u>		

De vereniging heeft zich voor dezeschulden verbonden haar activa niet te bezwaren.

Banken in rekening-courant

Voor de bankschulden heeft de vereniging zich verbonden haar activa niet te bezwaren, terwijl de voorraden en debiteuren op korte termijn in eigendom tot zekerheid aan de bank zijn overgedragen.

Schulden op korte termijn

Hierin is begrepen een schuld wegens loonbelasting en premies sociale wetten ten bedrage van f 709.435 (1981 : f 643.015).

Leden veehouders**Slotbetaling 1982**

De slotbetaling heeft betrekking op het nog uit te betalen bedrag van het netto resultaat van de exploitatierekening van het samenwerkingsverband van veehouders.

Voorschotten laatste periode 1982

De overige voorschotten betreffen de voorschotten aan de veehouders voor de in de laatste 14-daagse periode van het verslagjaar aangeleverde melk.

Uitkering vereniging

Deze uitkering aan de leden betreft het daarvoor bestemde deel van het saldo van de vereniging.

Gecombineerde exploitatierekening

Melkgeld en uitkering vereniging

Van de voor de leden beschikbare bedragen wordt de volgende specificatie gegeven:

	Totaal	In centen per kg melk	In centen per kg melk 1981
Leden (294.924.626 kg melk met 4,148% vet en 3,316% eiwit)			
Exploitatiesaldo bestaande uit:	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
- periodieke voorschotten	189.866.724	64,38	59,79
- contante slotbetaling	13.246.682	4,49	5,84
- bijschrijving ledenkapitaal	1.888.712	0,64	0,59
Uitkering vereniging	<u>1.561.757</u>	<u>0,53</u>	<u>0,43</u>
Totaal melkgeld en uitkering vereniging	206.563.875	70,04	66,65
Algemene heffing Regionaal orgaan	2.373.834	0,81	0,73
Betaalde kwaliteitstoelage	2.629.305		
Ingehouden kwaliteitskorting	<u>154.752</u>		
	2.474.553		
Algemene heffing Regionaal Orgaan	<u>2.373.834</u>		
Meer dan algemene heffing	<u>100.719</u>	<u>0,03</u>	<u>0,06</u>
	209.038.428	70,88	67,44
Tankmelktoelage	<u>2.258.550</u>	<u>0,77</u>	<u>0,75</u>
Ten gunste van de leden exclusief BTW	211.296.978	71,65	68,19
BTW	<u>9.764.644</u>	<u>3,31</u>	<u>3,15</u>
Totaal ten gunste van de leden inclusief BTW	<u>221.061.622</u>	<u>74,96</u>	<u>71,34</u>
Doorberekening vereniging			
De vereniging heeft aan het samenwerkingsverband van veehouders boven de arbeidskosten, de diverse fabriekskosten en de netto rentelasten de volgende bedragen in rekening gebracht:			<i>f</i>
Afschrijving op basis van de vervangingswaarde			5.544.103
Rente à 10% van het fiscaal vermogen per 19 december 1981			714.145

Uitkering vereniging

De uitkering van de vereniging is als volgt berekend:

Doorberekende afschrijving	f	f
Feitelijke afschrijving	5.544.103	
	<u>4.098.200</u>	
Verschil op afschrijving		1.445.903
Doorberekende rente fiscaal vermogen		714.145
Toevoeging reserve		/. 1.073.093
Winst op verkochte duurzame bedrijfsmiddelen		18.760
Vrijval WIR-egalisatierekening		<u>456.042</u>
Uitkering vereniging		<u>1.561.757</u>

Afzonderlijke jaarrekeningen

De afzonderlijke jaarrekeningen van de vereniging en van het samenwerkingsverband van veehouders - zoals die in de ledenvergadering moeten worden vastgesteld - liggen ter inzage op het kantoor van de vereniging.

Overige gegevens

De balanspositie per 19 december 1982 van het met ingang van het boekjaar 1983 binnen de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „Noord-Nederland” B.A. ingegane samenwerkingsverband is als volgt samen te vatten:

Activa	x f 1 miljoen	Passiva	x f 1 miljoen
Duurzame bedrijfsmiddelen	444	Eigen vermogen	115
Immateriële activa	6	Ledenschuldrekening	66
Niet geconsolideerde deelnemingen	5	WIR-egalisatierekening	34
Aandeel ledenkapitaal		Voorzieningen	38
div. organisaties	34	Schulden op lange termijn	215
Vorderingen op lange termijn	2	Banken in rekening-courant	195
Voorraden	194	Schulden op korte termijn	<u>457</u>
Vorderingen op korte termijn	433		
Liquide middelen	<u>2</u>		
	<u>1.120</u>		<u>1.120</u>
Garantieverplichtingen en borgstellingen			<u>110</u>

In het boekjaar is door de A-leden rond 2.290.000.000 kg melk ontvangen van veehouders.

Staat van herkomst en besteding van middelen

x f 1.000

Middelen op lange termijn

1981

Herkomst

Toename eigen vermogen	1.073	1.141
Afschrijving duurzame bedrijfsmiddelen	4.098	3.821
Boekwaarde verkocht duurzame bedrijfsmiddelen	227	254
Toename voorzieningen	831	181
Afgesloten leningen o/g	2.290	3.060
Toename ledenkapitaal o/g	2.008	1.803
Afname leningen u/g	1	1
Totaal	(A) <u>10.528</u>	<u>10.261</u>

Besteding

Investering in duurzame bedrijfsmiddelen	6.847	4.605
Toename ledenkapitaal u/g	577	703
Toename deelnemingen	290	60
Aflossingen leningen o/g	1.007	1.111
Aflossing ledenkapitaal o/g	902	898
Totaal	(B) <u>9.623</u>	<u>7.377</u>
Overschot middelen op lange termijn	(A-B) <u>905</u>	<u>2.884</u>

Middelen op korte termijn

Herkomst

Toename schulden op korte termijn	—	5.532
Toename bankkrediet	1.630	—
Afname voorraden	205	—
Totaal	(C) <u>1.835</u>	<u>5.532</u>

Besteding

Toename voorraden	—	785
Toename vorderingen op korte termijn	226	4.511
Toename geldmiddelen	12	2
Afname schulden op korte termijn	2.502	—
Afname bankkrediet	—	3.118
Totaal	(D) <u>2.740</u>	<u>8.416</u>
Tekort middelen op korte termijn	(C-D) <u>905</u>	<u>2.884</u>

Aan de ledenraad van de

Coöperatieve Zuivelindustrie NOVAC W.A.

te

Tuk

Mijne Heren,

De ondergetekenden, bijgestaan door de interne accountantsdienst van de Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken in Friesland, hebben periodiek de boekhouding van de vereniging beoordeeld.

Genoemde accountantsdienst heeft geregeld rapport uitgebracht, waarvan zij kennis hebben genomen. Op grond van hun bevindingen en van aan het bestuur uitgebrachte rapporten hebben zij de balansen van uw vereniging en van het samenwerkingsverband van veehouders van de vereniging per 18 december 1982 alsmede de exploitatierekeningen over het boekjaar 1982, zowel die van de vereniging als die samengesteld ten behoeve van het samenwerkingsverband van veehouders van de vereniging voor akkoord getekend.

Mede op grond van de in dit jaarverslag opgenomen accountantsverklaring van het Accountantskantoor Moret en Limperg stellen zij uw vergadering voor de jaarrekeningen over 1982, zoals deze op het kantoor van de vereniging ter inzage zijn gelegd, onveranderd goed te keuren en vast te stellen.

Tuk, 4 augustus 1983

De commissie voor het nazien van de rekening en de kontrôle van de centrale administratie,

(w.g.) A. J. de Boer

(w.g.) P. G. van Geel

(w.g.) W. Hofman

(w.g.) J. P. M. Verschure

Accountantsverklaring

Wij hebben de gecombineerde jaarrekening 1982 van de Coöperatieve Zuivelindustrie „Novac” W.A. te Tuk en het samenwerkingsverband van veehouders van de vereniging gecontroleerd.

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel, dat deze gecombineerde jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 18 december 1982 en van het gecombineerde resultaat over 1982 van de coöperatieve vereniging en het samenwerkingsverband van veehouders.

Leeuwarden, 27 juli 1983

MORET & LIMPERG
Registeraccountants

BIJLAGE I

Aanvoer en aanwending van de grondstof (in tonnen)

	aanvoer	doorlevering	produktie	index (basis 1981)
Volle melk	294.925			105
Volle melk		35.793		121
Ondermelk		5.773		133
Room		13.258		109
Weiconcentraat		22.937		92
Kaas			19.857	99
Mager melkpoeder			5.232	113
Weipoeder			4.127	113

De aanvoer van grondstof is met 14.469 ton gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Daarvan is 7.564 ton doorgeleverd naar de C.C.F. het geen tot uitdrukking komt in de hoge indexcijfers voor doorgeleverde volle melk en ondermelk. Er is 1.059 ton room meer naar de centrale botermakerij van de Frico gegaan en de rest van de aanvoergroei 5.846 ton is in de eigen bedrijven verwerkt. Uit het overzicht is duidelijk dat dat kwantum op mager melkpoeder is verwerkt.

Hoewel de kaasproduktie iets lager is uitgevallen kan toch gesteld worden dat beide fabrieken redelijk goed bezet zijn geweest. De bezetting van de poederfabriek is belangrijk beter geweest dan in 1981, mee dank zij het feit dat minder weiconcentraat is doorgeleverd en daardoor ook de weipoederproduktie kon worden opgevoerd.

BIJLAGE II

Overzicht vanaf het eerste boekjaar

jaar	aanvoer in kg	vet gehalte	eiwit gehalte	melkprijs	verwerkings- kosten
1953-1954	43.618.453	3.85	-	21.95	3.71
1954-1955	46.741.226	3.93	-	24.10	3.37
1955-1956	48.913.751	3.92	-	24.02	3.94
1956-1957	52.815.663	3.95	-	24.53	4.00
1957-1958	57.993.807	3.96	3.37	22.53	4.09
1958-1959	61.614.740	3.99	3.33	20.13	4.02
1959-1960	70.240.495	3.99	3.36	23.53	3.95
1960-1961	73.814.589	3.99	3.32	20.88	4.15
1961-1962	76.468.919	4.01	3.35	21.35	4.25
1962-1963	83.899.994	4.04	3.35	21.72	4.41
1963-1964	81.513.512	4.02	3.33	24.90	4.48
1964-1965	83.850.141	4.03	3.35	26.57	4.44
1965-1966	132.172.422	4.01	3.35	32.01	4.80
1966-1967	140.496.237	3.98	3.32	35.25	5.41
1967-1968	148.940.892	4.-	3.32	37.03	5.59
1968	102.665.411	4.04	3.40	41.36	5.69
1969	166.563.801	4.01	3.33	39.56	5.59
1970	174.247.452	4.01	3.32	38.46	6.84
1971	181.566.541	4.05	3.36	44.89	7.54
1972	197.502.601	4.11	3.38	47.56	7.21
1973	211.215.696	4.10	3.36	49.03	7.35
1974	227.254.461	4.02	3.40	50.59	8.26
1975	237.006.029	4.03	3.35	55.07	8.15
1976	244.848.168	4.04	3.32	58.51	8.51
1977	245.917.505	4.01	3.34	62.15	8.56
1978	258.811.870	4.03	3.36	62.54	8.50
1979	264.515.814	4.09	3.33	62.83	8.34
1980	267.992.020	4.06	3.32	65.42	8.57
1981	280.455.923	4.12	3.34	71.34	9.56
1982	294.924.626	4.15	3.32	74.96	9.57

De melkprijs en de verwerkingskosten zijn weergegeven in centen per kg; vanaf 1969 is in de melkprijs de b.t.w. begrepen; vanaf 1970 zijn in de kosten van verwerking ook de verkoopkosten opgenomen.

De groei van de aanvoer is beïnvloed door de sluiting van de voormalige Lijempfabrieken in Kuinre en Thij, respectievelijk in 1960 en 1965, door de sluiting van de fabriek in Delfstrahuizen in 1965 en door de fusie met De Drie Provinciën in 1965. Verder heeft de uitgifte van nieuwe bedrijven in de Noordoostpolder en sinds 1965 ook in Oostelijk-Flevoland een belangrijke rol gespeeld. In 1968 is overgegaan op het kalenderjaar als boekjaar; de hierboven vermelde aanvoer in dat jaar heeft betrekking op de periode van 12 mei tot en met 31 december.

In ons huidige werkgebied werden in 1953 nog negen fabrieken geëxploiteerd; de tegenwoordige aanvoer wordt in twee bedrijven verwerkt.

BIJLAGE III

Erelijst

In het volgende overzicht staan de namen vermeld van de leden waarvan de melk door het Melkcontrôlestation het hele jaar met 0 punten is beoordeeld. Het cijfer achter de plaatsnaam geeft aan hoe vaak die veehouder eerder in een verslag is vermeld.

Naam:	Woonplaats:	Naam:	Woonplaats:	
R. Lubberink	Rutten	3 W. van Dijk	Rutten	4
T. A. te Stroete	Rutten	7 M. van Ginkel	Rutten	3
J. Rodenburg	Rutten	1 Ms J. de Jong & Zn	Rutten	5
P. Maas	Rutten	A. Plomp	Rutten	9
B. de Vries	Rutten	5 A. J. Schotman-Akkermans	Rutten	1
C. K. van Ginkel	Creil	Ms v.d. Werf-Grotentraast	Creil	2
P. L. Tilma	Creil	1 Th. G. C. Bos	Espel	3
D. T. Meisner	Espel	5 B. G. Nijboer	Espel	3
F. J. Ketelaar	Espel	4 Gebr. de Sain	Espel	
O. Boerma	Espel	2 Ms A. J. Langedijk	Espel	
J. G. v. d. Vlies	Espel	3 J. J. Rijskamp	Espel	5
R. G. van Wijngaarden	Tollebeek	2 Gebr. P. & J. Hoekstra	Tollebeek	4
B. van Breugel	Tollebeek	1 L. Eggens	Tollebeek	1
K. Geertsema	Tollebeek	1 M.T.A. Swart	Tollebeek	1
Erven W. Burger	Tollebeek	A. J. Ottink	Tollebeek	
T. Woord	Urk	11 L. J. Louwerse	Ens	4
J. Fuite	Ens	6 D. de Lange	Ens	9
Ms J. M. Pol & Zn	Ens	11 H.H.M. Zuidberg	Ens	1
G. P. de Boer	Ens	1 M. Heineke	Ens	6
P.A.M. Verschure	Ens	1 W.C.M. v. d. Hengel	Ens	2
J.C.M. Ruyter	Kraggenburg	1 L. Postma	Kraggenburg	6
C. Haagsma	Marknesse	1 J. H. Heetebrij	Marknesse	6
H. v. d. Berg	Marknesse	2 J. C. Timmermans	Luttelgeest	
J. Rietkerk	Luttelgeest	9 D. Visscher	Luttelgeest	8
L.M.F. Baars	Luttelgeest	5 Fa. H. & L. van Boxtel	Luttelgeest	1
S. v. d. Lende	Luttelgeest	2 H. Dijk & B. Vogelaar	Luttelgeest	6
P. N. Groot	Luttelgeest	1 H. Lassche	Luttelgeest	1
P.H.J. Hazenberg	Bant	3 N.G.M. van Wegen	Bant	1
J. E. v. d. Brake	Bant	6 J. Alves	Bant	4
O. M. Mous	Lemmer	1 F. Hoekstra	Lemmer	4
J. S. Monkelbaan	Lemmer	L. J. de Haan	Oosterzee	6
P. de Haan	Oosterzee	N. Westerbaan	Oosterzee	2
Jac. J. de Haan	Oosterzee	3 Fa. A. & H. v.d. Veen	Bantega	1
W. Bosscha	Bantega	1 J. Hylkema	Bantega	3
J. G. de Jong	Bantega	P. & R. Kootstra	Bantega	1
Ms T. & J. Zijlstra	Echten	M. Ruiter	Echtenerbrug	4
J. W. Kragt	Delfstrahuizen	8 Fa. K. Snijder & A. Wierda	Delfstrahuizen	
J. van Stralen	Delfstrahuizen	M. Holtrop	Delfstrahuizen	
Ms Th. & M. Oenema	Oldelamer	Ms J. & W. Baas	Oldelamer	6
K. Slik	Oldelamer	F. v. d. Wal	Oldelamer	4
J. Hofstee	Langelille	H. van Ittersum	Scherpenzeel	2
Ms Brouwer	Nijetrijne	K. Steenbeek	Nijetrijne	3
J. P. Opschoor	Spanga	1 W. van Hilten & Zn	Munnekeburen	

Naam:	Woonplaats:	Naam:	Woonplaats:
M. ter Wee	Spanga	1 T. de Wolff	Spanga 7
A. v. d. Meer	Kuinre	3 K. Veenhouwer	Spanga 4
J. Roetman	Kampen	2 D. Rijpkema	Kuinre 2
A. v. d. Berg	Hasselt	M. Pelleboer	Kampen
G. J. Nagelhout	Elburg	W. van Dal'sen	Genemuiden 1
A. Driesen	Blokzijl	1 B. J. Miggels	Blokzijl 3
P. Boes	Blokzijl	3 J. Hoogstede	Blokzijl 1
K. T. de Boer	Blokzijl	5 G. Leeuw	Blokzijl 3
J. A. de Boer	Baarlo	1 Jac. Lok	Baarlo 2
J. Hakvoort	Blankenham	2 M. J. Verhoef	Blankenham 1
Gebr. Hulleman	Blankenham	1 M. Kruithof	Blankenham 3
H. de Lange	Nederland	6 Ms F. de Haan	Ossenzijl
J. Driezen	Giethoorn	J. Lok Nzn	Wetering 1
T. Schreur	Giethoorn	W. Lok	Giethoorn 4
J. Aalbers	Giethoorn	2 B. Vaartjes & Zn	Giethoorn
J. L. Gorte	Giethoorn	3 E. van Ittersum	Giethoorn 7
W. Fledderus	Giethoorn	2 H. Jongschaap & Zn	Giethoorn 5
B. W. Baring & Zn	Scheerwolde	6 G. de Boer	Giethoorn 1
A.J.J. van Galen	Scheerwolde	5 T. Driesen	Scheerwolde 3
Ms D.H. & J.A.M. Prins	Scheerwolde	H. Weijs	Scheerwolde
J. Kooy	Basse	3 H. Oosterveld	Basse
N. Wijngaard	Paasloo	2 R. Berger	Paasloo 1
J.A.B. v. d. Vegt	Oldemarkt	1 J. J. Bult	Oldemarkt
P. Haverkamp	Oldemarkt	2 Fa. G. & M. Thomas	Oldemarkt 1
G. W. Potiek	Steenw.wold	8 H. de Boer	Bledijke 4
E. H. Smale	Willemsoord	1 H. B. ter Schure	Steenw.wold 3
J. Koers	Willemsoord	1 S. v. d. Wouden	Willemsoord
J. Gaal	Baars	3 A.J.J. op de Weegh	De Pol 4
R.J.J. Gras	Tuk	5 J.T.E. Tiel Groenstege	Tuk 1
Th. Gras	Tuk	1 A.A.E. de Vries	Tuk 3
A. H. & R. Diphooorn	Zuidveen	1 R.Schipper	Steenwijk 8
G. Brand	Zuidveen	T. Bosma	Zuidveen
L. Hartkamp	Eesveen	G. Thomas	Kallenkote 2
A. de Wit	Nijensleek	A. Klaver & Zn	Eesveen
J. A. v. d. Ven	Dronten	17 B. Oordt	Dronten 5
J. Raterink	Dronten	3 P. A. Zwemmer	Dronten 8
H. Reine	Dronten	11 J. A. Donken	Dronten 2
M. Miedema	Dronten	4 H. v. d. Beek	Dronten 1
Landbouw Hogeschool	Swifterbant	5 J. L. Hesselink	Swifterbant 9
W. Noome	Biddinghuizen	11 J. v. d. Vliet	Biddinghuizen1
H. Roetman	Biddinghuizen	1 Ms Boer	Biddinghuizen4
E. J. v. d. Scheer	Lelystad	2 Ms Haanstra	Biddinghuizen3
Proefst. Rundveehouderij	Lelystad	6 J. Heida BV	Lelystad 4
Proefboerderij I.V.V.O.	Lelystad	5 Proefboerderij 't Gen	Lelystad 6
K. Heyboer	Lelystad	3 T. W. Vendrig	Lelystad 5
A. N. v. d. Broek	Zeewolde	2 St. De Schothorst	Lelystad
J. J. Bredenoort	Zeewolde	P. A. Traa	Zeewolde

C.C.F. en Frico in 1982

De C.C.F. heeft in dit verslagjaar ruim 563 miljoen kilo volle melk aangeleverd gekregen en dat is 4,2% minder dan in 1981. Omdat de afname van melk van niet-deelgenoten relatief wat meer is teruggelopen is de daling van de levering door deelgenoten beperkt gebleven tot 3%. Daarmee is van de bij de deelgenoten aangevoerde grondstof dit jaar 15,5% in Leeuwarden verwerkt tegen 18,3% in 1981. De weiaanvoer is ten opzichte van het voorgaande jaar in dit verslagjaar met 6% gestegen tot 631 miljoen kilo op basis van dunne wei. Minder dan 1% van deze grondstof is door niet-deelgenoten geleverd. De C.C.F. heeft bovendien nog de beschikking gekregen over weiprodukten geleverd door Domo-Bedum tot een hoeveelheid equivalent aan 257 miljoen kilo dunne wei.

1982 is voor de C.C.F. een zeer goed jaar geweest met een resultaat dat het mogelijk gemaakt heeft niet alleen voor het tweede achtereenvolgende jaar een zeer hoge nabetaling aan de deelgenoten te doen maar bovendien de financiële positie zeer aanzienlijk te versterken. Met het oog op de onderhanden investeringen en de onzekere vooruitzichten voor 1983 is dit een goede zaak.

De afzet in het binnenland heeft een positief resultaat opgeleverd ondanks felle concurrentie op de koffiemelkmarkt. Door het op de markt brengen van dit produkt in kartonverpakking wordt getracht het hoge marktaandeel te handhaven. Door de goede zomer is ook met ijsmix en ijsmachines een goed resultaat geboekt.

De export van gecondenseerde melk en vol melkpoeder heeft in dit verslagjaar in totaal tot goede uitkomsten geleid maar in de laatste maanden zijn zich problemen gaan aftekenen met name bij de afzet van vol melkpoeder. Oorzaak daarvan is de dalende koopkracht in de derde wereld, vooral bij de olie-exporterende landen waarvan een aantal in betalingsbalansmoeilijkheden is beland.

De overzeese vestigingen van de C.C.F. in Afrika en het Verre Oosten hebben het in dit verslagjaar goed gedaan en de activiteiten daarvan hebben opnieuw een goede bijdrage geleverd aan het concernresultaat. Betreurenswaardig is evenwel dat de vestiging in Canada niet van de grond is kunnen komen en moest worden afgestoten. De financiële consequenties daarvan zijn afgeboekt.

De kunstkalvermelkfabriek in Sloten waarin de C.C.F. een minderheidsbelang heeft heeft in 1982 een resultaat geboekt dat weliswaar positief is maar toch aanzienlijk lager dan in 1981. Daar staat tegenover dat de prijs die voor nuka's is betaald ruim 50 gulden per stuk hoger heeft gelegen en dat is de veehouders rechtstreeks ten goede gekomen.

De investeringen in de nieuwe fabriek van de Ommelanden in Groningen, een bijna 100% deelneming, zijn dit jaar voltooid en met proefdraaien is begonnen. De verbouwingen in de Duitse fabriek in Appeldorn zijn gestart en dat geldt ook voor de nieuwbouw in Leeuwarden. De situatie op de bouwmarkt en de gedaalde rentevoet hebben een gunstig effect op de omvang van het te investeren bedrag.

Het resultaat van de Frico is in 1982 opnieuw negatief beïnvloed door de gang van zaken in de kaassektor waar door de felle prijskonkurrentie tussen de handelaren en exporteurs teleurstellende uitkomsten zijn geboekt. Terwijl in voorgaande jaren compensatie werd gevonden in goede resultaten in andere sectoren als die voor boter en boterolie en poedervormige produkten is dat in dit verslagjaar in mindere mate het geval geweest. De oorzaak daarvan is dat de afzet van die produkten in het laatste kwartaal is gaan stagneren bij teruglopende marges als gevolg van de dalende koopkracht in derde landen. De gang van zaken in de konsumptiemelksektor is zeer bevredigend geweest.

Hoewel het totale resultaat een geringe nabetaling aan de deelgenoten wel mogelijk zou maken is door het bestuur besloten het beschikbare bedrag in te houden ter versterking van de financiële positie en met het oog op de onzekere vooruitzichten voor 1983.

Dat besluit is genomen door het bestuur van de Coöperatieve Melkproduktenbedrijven „Noord-Nederland” B.A. welke onderneming is ontstaan door wijziging van de statuten van de Frico-oude stijl. Op 17 december in dit verslagjaar is door de deelgenoten van de Frico tot die wijziging besloten. Daarmee is een bundeling tot stand gebracht tussen produktie en afzet waar die tot dan toe in feite gescheiden geopereerd hebben. De melk- en weiverwerking kan nu meer marktgericht georganiseerd worden en daarvan worden op termijn betere resultaten verwacht dan in het oude Frico-verband konden worden gerealiseerd.

BIJLAGE V

14-daagse voorschotnoteringen van de Bond van Coöp. Zuivelfabrieken in Friesland

1982	bruto-prijs per % vet in centen	bruto-prijs per % eiwit in centen	kosteninhouding per kg melk in centen
20 dec. - 2 jan.	10.11	10.00	9.03
3 jan. - 16 jan.	10.08	10.14	9.03
17 jan. - 30 jan.	10.06	10.21	9.03
31 jan. - 13 febr.	10.06	10.45	9.03
14 febr. - 27 febr.	10.11	10.49	9.03
28 febr. - 13 maart	10.13	10.36	12.03
14 maart - 27 maart	10.25	10.15	12.03
28 maart - 10 april	10.25	10.18	12.03
11 april - 24 april	10.25	9.94	12.03
25 april - 8 mei	10.31	9.92	12.03
9 mei - 22 mei	10.35	9.88	12.03
23 mei - 5 juni	10.92	9.21	12.03
6 juni - 19 juni	11.01	8.92	12.03
20 juni - 3 juli	11.01	8.74	12.03
4 juli - 17 juli	11.02	8.78	12.03
18 juli - 31 juli	11.02	8.80	12.03
1 aug. - 14 aug.	11.02	8.83	12.03
15 aug. - 28 aug.	11.02	8.74	12.03
29 aug. - 11 sept.	11.02	8.90	12.03
12 sept. - 25 sept.	10.96	9.16	12.03
26 sept. - 9 okt.	10.90	9.32	9.03
10 okt. - 23 okt.	10.90	9.33	9.03
24 okt. - 6 nov.	10.90	9.28	9.03
7 nov. - 20 nov.	10.92	9.27	9.03
21 nov. - 4 dec.	10.92	9.28	9.03
5 dec. - 18 dec.	10.92	9.31	9.03

De bovenstaande bruto-prijzen en de kosteninhouding zijn exclusief b.t.w.

Naast de vermelde kosteninhouding per kilo melk is aan de leden per veertien daagse periode een bedrag van / 30,— in rekening gebracht ter gedeeltelijke dekking van de vaste kosten.

De medeverantwoordelijkheidsheffing die door de E.E.G.-autoriteiten is ingesteld is per 6 juni verlaagd van 1.71 tot 1.47 cent per kilo melk. Die heffing en de heffingen van het Produktschap voor Zuivel zijn op bovenstaande bruto-prijzen in mindering gebracht.

